

ספר בראשית

שעלול. הוא במחשבותיו בעניני בעסקי העה"ז: וזהו פי' הפסוק וירא ה' כי רבה רעת האדם בארץ ר"ל כל זמן שהוא בארץ ורבה רעת האדם ועי"ז גם הרוצה לעבוד השי"ת ואינו עושה רע אעפ"כ מחשבתו מושכתו רק רע כל היום. וינחם ה' פי' נחמה הי' לו י"ת בזה שיש לו לאדם התנצלות לפניו י"ת כי עשה את האדם ר"ל כמאמר חז"ל אלמלא שלשה מקראות כו' והאחד מהם ואשר הרעותי את לבם שנתתי להם יצה"ר. ויתעצב אל לבו פי' שהשי"ת התעצב בשביל לבו של אדם שנתן לו לב אבן כזה: ונח מצא חן פי' שנח היה צדיק והפך א"ע מטבע העלול להפרידו מדביקות הבורא יתעל': והתחזק להתדבק בבורא: ומצא חן נח בהיפוך אתויון חן להיות לו חן בעיני השי"ת מדרג' שלישית גמילות חסדים דהנ' בעולמות העליונים שם רחמים שהוא אהב' ורחימא שהשי"ת אוהב את הצדיק לפי מעשיו הקדושים אשר בארץ עשה אך בעולם הזה נקראים חסד דהוא אף למי שאינו הגון. השי"ת עושה לו חסד חנם לתת לו די מחסורו. אך הצדיק שהגיע למדרגה שיוכל להעלות כל הדברים הגשמיים למעל' דהיינו להעלות מחומריות הניצוצות הקדושות שיש בהם דהיינו במאכלו ושתי' וכדומה. וכל מחשבותיו בעת שעושה הדברים הגשמיים אינו רק להעלות הנ"ק שבהם. וצדיק כזה אין צריך

בראשית ברא אלקים כו' עיין פי' רש"י
ראשית בשביל ישראל הנקראין ראשית ובשביל התורה הנקראת ראשית. ובמדרש נמי איתא בשביל מצות ביכורים שנקראין ראשית ויש לומר דכולם לדבר אחד נתכוונו דמר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי. דאיתא במשנה על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים ואיתא במשנה על שלשה דברים העולם קיים על הדין ועל האמת ועל השלום. ויש לומר נמי דלדבר אחד נתכוונו * דהנה לפנינו ג' מדרגות העבודות הבורא יתעלה האחד התורה ללמוד לשמה. ובאמת התירו לנו חז"ל אפילו שלא לשמה כמאמרם לעולם יעסוק אדם כו' * אם לא הגיע למדרגות לימוד לשמה עכ"פ מזה אל תנח ירך כי לא במהרה יגיע אדם ללמוד לשמה כ"א ע"י התאמצות גדול בעבודתו יתב"ש בכל המדות טובות. ומדרגה שנית עבודה היא התפיל' שהיא עיקר עבודה שבלב כמ"ש ולעבדו בכל לבבכם זו תפילה כי הלב מבין ובה יוכל לעלות לדביקות הבורא ולקשר עצמו בו י"ת דתפילה הוא לשון קשר שמדבק עצמו בבורא ב"ה בדביקות גדול. וזה מרמז לנו קשר של תפילין של יד לקשר המחשב' שבלב בו יתעלה * ולזה צריך התאמצות יותר להתפלל תמיד להשי"ת ב"ה שיהיה בעוזרו לבל יפרידו היצה"ר מדביקות הבורא. כי טבע האדם